

Службени гласник

Редакцијски пречишћен текст

ЗАКОН

о меници

„Службени лист ФНРЈ”, број 104 од 24. децембра 1946, „Службени лист СФРЈ”, бр. 16 од 6. априла 1965, 54 од 3. децембра 1970, 57 од 29. септембра 1989, „Службени лист СРЈ”, број 46 од 4. октобра 1996.

ПРВИ ДЕО

Трасирана меница

Глава I

Издање и облик трасиране менице

Члан 1.

Трасирана меница садржи:

1) означање да је меница, написано у самом слогу исправе, на језику на коме је она састављена;

- 2) безусловни упут да се плати одређена свота новца;
- 3) име онога који треба да плати (трасат);
- 4) означање доспелости;
- 5) место где плаћање треба да се изврши;
- 6) име онога коме се или по чијој се наредби мора платити (ремитент);
- 7) означање дана и места издања менице;
- 8) потпис онога који је издао меницу (трасант).

Члан 2.

Исправа у којој не би било ма којег од састојака побројаних у претходном члану не вреди као трасирана меница, осим у случајевима који су одређени у следећим ставовима.

Трасирана меница у којој није означена доспелост сматра се као меница по виђењу.

Ако није нарочито одређено, важи као место плаћања, а уједно и као место трасатовог пребивања, оно место које је назначено поред трасатовог имена.

Трасирана меница на којој није назначено место издања сматра се да је издата у месту које је означено поред трасантовог потписа.

Члан 3.

Трасирана меница може да гласи по наредби самога трасанта.

Она се може вући (трасирати) и на трасанта.

Она се може издати (трасирати) за рачун трећег лица.

Члан 4.

Трасирана меница може бити платива код којег трећег лица, било у месту у коме трасат пребива, било у којем другом месту (домицилирана трасирана меница).

Члан 5.

У трасираној меници, плативој по виђењу или на одређено време по виђењу, трасант може одредити да свота у њој означена носи камату. У свакој другој трасираној меници ова одредба о камати сматра се као да није написана.

Каматна стопа мора да се назначи у меници; ако се то не учини, одредба о камати сматра се као да није написана.

Камата тече од дана издања менице, ако није друкчије означено.

Члан 6.

Ако је менична свота написана словима и бројевима, у случају неслагања вреди свота написана словима.

Ако је менична свота написана више пута словима, или више пута бројевима, онда вреди најмања свота.

Члан 7.

Иако се на меници налазе потписи лица која су неспособна да се менично обвежу, или лажни потписи, или потписи измишљених лица, или потписи који из ма којег другог разлога не обавезују лица која су потписала меницу, или у име којих је она потписана, ипак су обавезе осталих потписника пуноважне.

Члан 8.

Ко се на меници потпише као заступник другог, мада за то није био овлашћен, лично је по њој обавезан, а ако је платио, има иста права која би имао тобоже заступани. Исто важи и за заступника који је прекорачио своје овлашћење.

Члан 9.

Трасант одговара да ће меница бити акцептирана и исплаћена.

Он се може ослободити одговорности за акцепт, а свака одредба којом би себе ослобађао за исплату сматра се као да није ни написана.

Глава II

Индосамент

Члан 10.

Свака меница, и онда кад није изричито трасирана по наредби, може се преносити индосаментом.

Меница у којој је трасант ставио речи: „Не по наредби” или други израз, који значи то исто, може се пренети само у облику и са дејством обичног уступања (цесије).

Меница се може индосирати и на самог трасата, било да ју је он акцептирао или не, на трасанта или на ма ког другог обвезника. Ова лица могу је и даље индосирати.

Члан 11.

Индосамент мора бити безуслован. Сваки услов који би био стављен сматра се као да није написан.

Делимичан индосамент је ништав.

Индосамент на доносиоца вреди као бланко индосамент.

Члан 12.

Индосамент се мора написати на меници или на листу који је за њу везан (алонжу) и мора га индосант потписати.

Индосамент не мора означавати корисника, а може се састојати и из самог потписа индосанта (бланко индосамент). У овом последњем случају индосамент, да би био пуноважан, мора бити написан на полеђини менице или на алонжу.

Члан 13.

Индосаментом се преносе сва права која проистичку из менице.

Када је индосамент неиспуњен (бланко), онда ималац менице може:

- 1) испунити бланко индосамент било својим именом било именом другог лица;
- 2) даље индосирати меницу бланко или на име другог лица;
- 3) просто предати меницу трећем лицу, не испуњујући бланко индосамент нити стављајући нов индосамент.

Члан 14.

Индосант одговара да ће меница бити акцептирана и исплаћена, осим ако је у индосаменту друкчије одређено.

Он може забранити да се меница даље индосира; у том случају не одговара лицима на која буде меница доцније индосирана.

Члан 15.

Онај ко држи меницу сматра се за њеног законитог имаоца ако своје право докаже непрекинутим низом индосамената. То важи и када је последњи индосамент бланко (члан 11. став 3. овог закона). У погледу овога доказивања, пребрисани индосаменти сматрају се да не постоје. Кад иза бланко индосамента долази други индосамент, сматра се да је потписник тог другог индосамента стекао меницу бланко индосаментом.

Ако је неко, било каквим догађајем, лишен менице, онај који је држи и који је своје право доказао онако како је прописано у предњем ставу, није дужан да меницу преда, осим ако ју је стекао зломислено или је при стицању поступио с великом немарношћу.

Члан 16.

Лица против којих је постављен захтев да испуне своје обавезе из менице не могу према њеном имаоцу истицати приговоре који имају основа у њиховим личним односима

са трасантом или са којим ранијим имаоцем менице, осима ако је садањи ималац менице, приликом њеног стицање, свесно поступио на штету дужника.

Ако је меница, која је у време издања била непотпуна, накнадно испуњена противно постојећем споразуму, повреда овог споразума не може се приговорити имаоцу менице, осим ако ју је стекао зломислено или ако је при стицању менице поступио с великом немарношћу.

Члан 17.

Канд индосамент садржи напомену „вредност за наплату”, „за инкасо”, „као пуномоћје” или ма какву другу напомену која значи налог, ималац менице може вршити сва права која из ње проистичу, али меницу може индосирати само као пренос пуномоћја.

Менични обвезници у таквом случају могу истаћи према имаоцу менице само оне приговоре који се могу истаћи према индосанту.

Налог садржан у индосаменту из става 1. овог члана (индосамент-пуномоћје) не престаје услед смрти налогодавца нити услед наступања његове пословне неспособности.

Члан 18.

Кад индосамент садржи напомену „вредност за обезбеђење”, „вредност за залог” или ма какву другу напомену под којом се разуме залагање, ималац менице, може вршити сва права која из ње проистичу, али меницу може индосирати само као пренос пуномоћја.

Менични обвезници у таквом случају не могу истаћи против имаоца менице приговоре који имају основа у њиховим личним односима са индосантом, осим ако је ималац, стичући меницу, свесно поступио на штету дужника.

Члан 19.

Индосирање после доспелости производи исто дејство као и индосирање пре доспелости. Али индосирање после протеста због неисплате или после протекла рока одређеног за подизање таквог протеста производи само дејство обичног уступљења.

Док се не докаже противно, недатирани индосамент сматра се да је учињен пре протекла рока одређеног за подизање протеста.

Глава III

Акцептирање

Члан 20.

Ималац трасиране менице, као и онај који је само држи, може је, све до доспелости, поднети на акцептирање трасату у месту његовог пребивања.

Члан 21.

У свакој трасираној меници трасант може да нареди да се она поднесе на акцептирање, назначујући или не назначујући за то рок.

Трасант може и забранити да се меница поднесе на акцептирање, осим када је у питању трасирана меница платива код трећег лица или у месту различитом од места у коме трасант пребива, или кад је у питању трасирана меница на одређено време по виђењу.

Трасант може исто тако наредити да се меница не подноси на акцептирање пре одређеног времена.

И сваки индосант може наредити да се трасирана меница поднесе на акцептирање, назначујући за то рок или не, осим када је трасант у њој забранио да се она подноси на акцептирање.

Члан 22.

Меница трасирана на одређено време по виђењу мора се поднети на акцептирање у року од једне године од дана издања.

Трасант може овај рок скратити или одредити дужи.

Те рокове индосанти могу скратити.

Члан 23.

Трасант може захтевати да му се меница поднесе још једанпут сутрадан после првог подношења на акцептирање. Заинтересована лица могу се позивати на то да овај захтев није испуњен, само онда када је тај захтев забележен у протесту.

Ималац менице није дужан да меницу коју подноси на акцептирање остави код трасата.

Члан 24.

Акцепт се пише на самој меници. Изражава се речју „признајем”, „примљена”, „прихваћена”, или којом другом речју која то исто значи, акцепт потписује трасат. Као акцепт вреди и сам трасатов потпис када је стављен на лицу менице.

Кад је трасирана меница платива на одређено време по виђењу или кад на основу нарочитог наређења има да се поднесе на акцептирање у одређеном року, онда акцепт мора бити датиран даном којег је дат, осим ако ималац менице захтева да се датира даном којег је меницу поднео на акцептирање. Ако се акцепт не датира, ималац менице, да би одржао своја регресна права против индосаната и трасанта, мора тај пропуст да установи благовремено подигнутим протестом.

Члан 25.

Акцепт мора бити безуслован, али трасат може да га ограничи на један део меничне своте.

Свако друго у акцепту садржано одступање од састојака менице, равно је одбијању акцепта. Ипак је акцептант обавезан према садржини свога акцепта.

Члан 26.

Кад је у меници трасант као место плаћања означио неко место различито од онога у коме трасат пребива, не именујући лице код кога треба да се изврши исплата (домицилијат), онда трасат приликом акцептирања може означити то лице. Кад се то не учини, сматра се да се акцептант обавезао да сам плати у месту плаћања.

Ако је меница платива у месту трасатовог пребивања, овај може приликом акцептирања означити адресу у том месту, где се исплата има да изврши (платиште).

Члан 27.

Акцептом се трасат обавезује да меницу плати о доспелости.

Ако меница не буде плаћена, њен ималац, па ма то био и сам трасант, има на основу ње право на непосредну тужбу против акцептанта за све што се може захтевати према чл. 47. и 48. овог закона.

Члан 28.

Сматра се да је трасат одбио акцептирање менице ако је написани акцепт пребрисао пре него што је меницу вратио. Док се не докаже противно, сматра се да је акцепт пребрисан пре него што је меница враћена. Али ако је трасат писмено известио имаоца менице или кога потписника да је меницу акцептирао, он је према њима обавезан по садржини датог акцепта.

Глава IV

Авал

Члан 29.

Исплата менице може се за целу меничну своту или за известан њен део обезбедити авалом (меничним јемством).

Ово обезбеђење може дати треће лице или чак и неко од потписника менице.

Члан 30.

Авал се даје на меници или на алонжу и потписује га валиста.

Авал се изражава речима „пер авал”, „као јемац”, „као порук”, или ма којим другим изразом који то исто значи.

За давање авала довољан је потпис на лицу менице, осим ако је у питању потпис трасата или трасанта.

Из авала треба да се види за кога је дат. Ако се то не види, важи као да је дат за трасанта.

Члан 31.

Авалиста одговара онако како одговара онај за кога јемчи.

Његова обавеза вреди и онда ако је обавеза за коју јемчи ништава из ма ког другог разлога осим због формалног недостатка.

Кад исплати меницу, авалиста стиче права из менице против онога за кога је јемчио, као и против оних који су овоме по меници одговорни (право на регрес).

Глава V

Доспелост

Члан 32.

Меница се може издати:

- по виђењу;
- на одређено време по виђењу;
- на одређено време од дана издања;
- на одређени дан.

Ништаве су менице у којима је доспелост друкчије назначена, као и менице са више доспелости.

Члан 33.

Меница по виђењу платива је чим се поднесе. Она се мора поднети на исплату у року од једне године од дана издања. Трасат може овај рок скратити или дужи одредити. Ове рокове индосанти могу скратити.

Трасант може наредити да меница платива по виђењу не сме бити поднета на исплату пре назначеног времена. У таквом случају рок за подношење почиње тећи од тога времена.

Члан 34.

Доспелост менице на одређено време по виђењу израчунава се било према дану акцепта било према дану протеста.

Кад протест није подигнут, онда се у погледу акцептанта сматра да је недатирани акцепт стављен последњег дана рока предвиђеног за подношење на акцептирање.

Члан 35.

Меница која гласи на један или више месеци од дана издавања или од виђења доспева одговарајућег дана у оном месецу када има да се изврши исплата. Ако у томе месецу нема одговарајућег дана, онда меница доспева последњег дана истог месеца.

Ако меница гласи на један или више целих месеци и половину месеца од дана издања или од виђења, онда се најпре рачунају цели месеци.

Ако је доспелост одређена за почетак, за половину (средином јануара, средином фебруара итд.) или за крај месеца, онда се под тим изразима подразумевају први, петнаести или последњи дан месеца.

Израз „осам дана” или „петнаест дана” не значи једну или две седмице, него пуних осам или петнаест дана.

Израз „по месеца” значи рок од петнаест дана.

Члан 36.

Кад је меница платива на одређени дан у таквом месту у коме не важи исти календар који важи у месту издања, онда се сматра да је дан доспелости одређен по календару који важи у месту плаћања.

Кад се меница, платива на одређено време од дана издања, трасира из једног места на неко друго место и кад у тим местима не важе исти календари, онда се дан издања доводи на дан који му одговара у календару важећем у месту плаћања, па се према томе одређује доспелост.

Рокови за подношење меница рачунају се према прописима предњег става.

Ови се прописи не примењују ако нека посебна одредба у меници или битни састојци менице показују да се намеравало што друго.

Глава VI

Плаћање

Члан 37.

Меница платива на одређени дан или на одређено време после дана издања или виђења, мора се поднети на исплату било на сам дан плаћања, било једног од два радна дана који долазе одмах за њим.

Кад се меница поднесе неком обрачунском заводу, сматра се да је поднета на исплату.

Члан 38.

Приликом плаћања менице, трасат може захтевати да му је ималац преда са потврдом на меници да је исплаћена.

Ималац менице не може одбити делимичну исплату.

У случају делимичне исплате трасат може захтевати да се ова исплата забележи на меници и да му се уз то изда признаница.

Члан 39.

Ималац менице не може се принудити да прими исплату пре доспелости менице.

Трасат који плаћа меницу пре доспелости чини то на своју опасност и штету.

Ко плати меницу о доспелости, пуноважно је ослобођен обавезе, осим ако је то учинио из зле намере или велике немарности. Он је дужан да испита правилност низа индосамената, али не и истинитост потписа индосаната.

Члан 40.

Када је меница платива у новцу који није у течају у месту плаћања, менична свота може се платити новцем који је ту у течају, а по вредности који има на дан доспелости. Ако је дужник у задоцњењу, ималац менице може, по свом избору, тражити да се менична свота исплати домаћим новцем по курсу који важи било на дан доспелости било на дан исплате.

Вредност страног новца одредиће се по обичајима који важе у месту плаћања, али трасант може одредити да се свота коју треба платити обрачуна по курсу одређеном у меници.

Ови прописи не примењују се када је трасант одредио да се исплата изврши баш у новцу означеном у меници (одредба ефективне исплате у страном новцу).

Прописи ст. 2. и 3. овог члана примењују се уколико нису у противности са важећим валутним и девизним прописима.

Ако је менична свота означена у новцу који има исти назив, али различиту вредност у земљи у којој је меница издата и у оној где је платива, сматра се да се имао у виду новац места плаћања.

Члан 41.

Ако се меница не поднесе на исплату у року који је означен у члану 37. овог закона, сваки дужник је овлашћен да меничну своту положи у месту плаћања **код* првостепеног редовног** суда, а ако овога нема код надлежног органа управе општинске скупштине***, на трошак, опасност и штету имаоца менице.

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

**Службени лист СРЈ, број 57/1989

Глава VII

Регрес због неакцептирања и због неислате

Члан 42.

Ималац менице може вршити регрес против индосаната, трасанта и осталих обвезника:

о доспелости:

– ако меница није плаћена у целости или делимично;

и пре доспелости:

1) ако је акцептирање одбијено, било потпуно било делимично;

2) ако је, пре или после акцептирања, отворен стечај **односно** ** ликвидација*** над имовином трасата, или ако он обустави плаћање, па ма та обустава и не била утврђена судском одлуком; или ако је извршење над његовом имовином остало безуспешно;

3) ако је отворен стечај **односно** ** ликвидација*** над имовином трасанта менице која се не сме поднети на акцептирање.

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

**Службени лист СРЈ, број 46/1996

Члан 43.

Делимично или потпуно одбијање акцептирања као и делимично или потпуно одбијање исплате мора се утврдити јавном исправом (протест због неакцептирања или због неисплате).

Протест због неакцептирања мора се подићи у роковима одређеним за подношење на акцептирање. Ако је, у случају предвиђеном у ставу 1. члан 23. овог закона, меница била поднесена први пут последњег дана рока, протест се може подићи још и сутрадан.

Протест због неиспрате менице плативе на одређени дан или на одређено време од дана издања или од виђења мора се подићи једнога од два радна дана који долазе одмах за даном плаћања менице. Ако је у питању меница платива по виђењу, онда се протест мора подићи према прописима предњег става о подизању протеста због неакцептирања.

Када је подигнут протест због неакцептирања, онда није потребно меницу поднети на исплату нити подићи протест због неисплате.

Ако, пре или после акцептирања, трасат обустави плаћање или ако је извршење над његовом имовином остало безуспешно, ималац може вршити регрес тек пошто буде поднео трасату меницу на исплату и пошто протест буде подигнут.

У случају стечаја **односно*** **** ликвидације*** отворене над имовином трасата, пре или после акцептирања, као и у случају стечаја отвореног над имовином трасанта менице која се не сме поднети на акцептирање, ималац менице може вршити регрес кад поднесе судско решење о отварању стечаја.

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

**Службени лист СРЈ, број 46/1996

Члан 44.

О одбијању акцептирања или исплате ималац менице мора известити свог индосанта и трасанта у року од четири радна дана после дана протеста, или после дана подношења менице ако у овој постоји одредба „без трошкова”. Ако је протест замењен према пропису члана 77. овог закона, рок се рачуна од дана уношења изјаве о одбијању у регистар протеста.

Сваки индосант мора, у року од два радна дана после дана примљеног извештаја, саопштити овај извештај индосанту који му претходи, назначујући имена и адресе оних који су дали раније извештаје и тако редом све до трасанта.

Када се у смислу предњих ставова даје извештај којем потписнику менице, мора се у року, који за овога потписника важи, послати такав исти извештај и његовом авалисти.

Ако који од индосаната није означио своју адресу или ју је означио нечитко, довољно је да се извештај пошаље индосанту који му претходи.

Извештај се може дати у ма каквом облику, па и простим враћањем менице.

Ко даје извештај, дужан је доказати да је то учинио у прописаном року. Сматра се да је благовремено поступљено и кад је писмо, којим се извештај даје, предато пошти у прописаном року.

Ко не да извештај у горе означеном року, не губи због тога своја менична права, али за штету која настане услед његовог пропуштања, он одговара до висине меничне своте.

Члан 45.

Трасант, индосант или авалиста може одредбом „без трошкова”, „без протеста” или ма каквом другом одговарајућом одредбом, написаном и потписаном на меници, ослободити њеног имаоца обавезе да, ради вршења регреса, подиже протест због неакцептирања или неисплате.

Ова одредба не ослобађа имаоца менице ни од подношења менице у прописаним роковима ни од благовременог давања извештаја. Прекорачење рокова доказује онај који то истиче противу имаоца менице.

Одредба коју је трасант написао дејствује према свим потписницима; она коју је написао индосант или авалиста дејствује само према ономе који ју је ставио. Ако ималац менице, противно одредби коју је написао трасант, подигне протест, сам ће сносити протестне трошкове. Кад одредба потиче од индосанта или авалисте, трошкови протеста, ако је подигнут, могу се наплатити од свих потписника.

Члан 46.

Сви они који су меницу трасирали, акцептирали, индосирали или авалирали одговарају солидарно имаоцу менице.

Ималац менице има право да поступи противу свих тих лица, било појединачно, било против више њих, било против свих заједно; при томе није дужан да се држи реда којим су се они обвезали.

Исто право припада сваком потписнику менице који ју је искупио.

Постављање захтева против једног од обвезника не спречава да се поступи против осталих, па ма они долазили после онога против кога је прво поступљено.

Члан 47.

Ималац менице може захтевати од онога против којег врши регрес:

- 1) износ за који меница није акцептирана или исплаћена као и камату ако је била у меници одређена;
- 2) затезну камату обрачунату у складу са савезним законом којим се уређује висина стопе затезне камате;**
- 3) трошкове протеста, послатих извештаја као и остале трошкове.

Ако се регрес тражи пре доспелости, од меничне своте одбија се есконт по стопи коју одређује Народна банка Југославије, а која важи на дан регреса.*

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

**Службени лист СФРЈ, број 57/1989

Члан 48.

Ко је искупио меницу може захтевати од оних који њему одговарају:

- 1) целокупан износ који је исплатио;
- 2) камату у висини есконтне стопе коју месечно утврђује Народна банка Југославије на тај износ, рачунајући од дана кад се искупљени износ менице исплатио;*
- 3) трошкове које је имао.

*Службени лист СФРЈ, број 57/1989

Члан 49.

Сваки обвезник, против којег се врши или против којег се може вршити регрес, овлашћен је када исплати регресну своту захтевати да му се преда меница заједно са протестом и рачуном на коме је потврђена исплата.

Сваки индосант који је искупио меницу може пребрисати свој индосамент и индосаменте индосаната који после њега долазе.

Члан 50.

Кад се врши регрес због делимичног акцептирања, онда онај који је исплатио део своте за који меница није била акцептирана може захтевати да се та исплата забележи на меници и да му се о томе изда признаница. Ималац менице дужан је, осим тога, да му изда препис менице, са потврдом да је веран оригиналу, као и протест ради вршења даљег регреса.

Члан 51.

Свако ко има право да врши регрес може, уколико није противно уговорено, да се наплати помоћу нове менице, трасиране по виђењу на које од лица њему одговорних и плативе у месту пребивања тога лица (повратна менице).

Повратна меница обухвата, поред износа означених у чл. 47. и 48. овог закона, још и **прописану*** куртажу, као и таксу за повратну меницу.

Ако повратну меницу трасира ималац, менична свота се одређује по курсу који има меница по виђењу, трасирана из места плаћања првобитне менице на место пребивања обвезника на кога се вуче. Ако повратну меницу трасира индосант, менична свота се одређује по курсу који има меница по виђењу, трасирана из места пребивања трасанта повратне менице на место пребивања обвезника.

*Службени лист СРЈ, број 46/1996

Члан 52.

Са протеком рокова:

за подношење меница по виђењу или на одређено време по виђењу, за подизање протеста због неакцептирања или због неиспрате,

за подношење на исплату менице која садржи одредбу „без трошкова”,

ималац менице губи своја права против индосаната, против трасанта и против осталих обвезника, изузев акцептанта.

Ако се меница не поднесе на акцептирање у року који је трасант одредио, ималац менице губи право на регрес и због неиспрате и због неакцептирања, осим ако из садржине одредбе не произлази да се трасант само хтео ослободити одговорности за акцептирање.

Ако је рок за подношење одређен у неком индосаменту, онда се тиме може користити само индосант који је индосамент написао.

Члан 53.

Кад се у предвиђеним роковима меница не може да поднесе или протест да подигне због несавладиве препреке (законски приписи неке државе или који други случај више силе), онда се ти рокови продужују.

Ималац менице дужан је да о случају више силе без одлагања извести свога индосанта и да тај извештај, уз датум и свој потпис, забележи на меници или на алонжу; за остало вреде прописи члана 44. овог закона.

Кад виша сила престане, ималац менице мора без одлагања да поднесе меницу на акцептирање или на исплату и да, ако треба, подигне протест.

Ако виша сила траје дуже од тридесет дана после доспелости, за вршење регреса није потребно ни подношење ни протестовање менице.

Код менице по виђењу и на одређено време по виђењу, рок од тридесет дана тече од дана којег је ималац менице известио свога индосанта о вишој сили, па ма то учинио и пре протеча рокова на подношење; код меница на одређено време по виђењу, рок од тридесет дана повећава се тим временом по виђењу означеним на меници.

Не сматрају се као случајеви више силе оне препреке које су чисто личне за имаоца менице или за онога коме је он поверио да меницу поднесе или да протест подигне.

Глава VIII

Интервенција

1. Заједнички прописи

Члан 54.

Трасант, индосант или авалист могу у меници назначити лице које ће по потреби да акцептира или да плати (интервениент).

Интервениент може меницу, под ниже прописаним условима, да акцептира или да плати за ма кога обвезника против кога се може вршити регрес.

Интервениент може бити треће лице, па и трасат или ма ко од обвезаних по меници, изузимајући акцептанта.

Интервениент је дужан у року од два радна дана да извести о својој интервенцији онога за кога је посредовао. Ако прекорачи овај рок, одговара до висине меничне своте за штету која настане услед тог прекорачења.

2. Акцептирање интервенцијом

Члан 55.

Акцептирање интервенцијом може се вршити кад год је пре доспелости менице њен ималац овлашћен на регрес по меници која се може поднети на акцептирање.

Кад је на меници назначено неко лице да меницу по потреби акцептира или да је по потреби у месту плаћања исплати, ималац такве менице не може пре доспелости вршити своје право на регрес против онога који је ставио то назначење, као ни против потписника који после њега долазе, осим кад је меницу поднео назначеном лицу и подигао протест, пошто је оно одбило акцептирање.

У осталим случајевима ималац менице може одбити акцептирање интервенцијом. Али ако га допусти, губи регрес који му пре доспелости припада против онога за кога је дат акцепт, као и против потписника који за овим долазе.

Члан 56.

Акцепт интервенцијом бележи се на меници; њега потписује интервениент. У њему се назначује за кога је дат; ако се то не назначи, сматра се да је дат за трасанта.

Члан 57.

Интервениент, кад акцептира меницу, одговара према њеном имаоцу и према индосантима који долазе за дужником за кога је интервенисао онако како тај дужник одговара.

Иако је меница интервенцијом акцептирана, онај за кога је то учињено, а тако исто они који њему одговарају, могу, кад исплате износ означен у члану 47. овог закона, захтевати од имаоца да преда меницу заједно са протестом, ако му је било места, као и рачуном на коме је потврђена исплата.

3. Исплата интервенцијом

Члан 58.

Исплата интервенцијом може се вршити у свим случајевима у којима је, било о доспелости, било пре доспелости, ималац менице стекао право на регрес.

Исплата интервенцијом обухвата целокупан износ који би иначе имао да измири онај за кога се интервенише.

Она мора да се изврши најдаље сутрадан по последњем дану допуштеном за подизање протеста због неисплате.

Члан 59.

Ако су меницу акцептирали интервениенти који имају своје место пребивања у месту плаћања, или ако су у меници означена да је по потреби плате лица која у том месту имају своје место пребивања, ималац менице дужан је да ову поднесе свим тим лицима и да, ако је потребно, подигне протест због неисплате најдаље сутрадан по последњем дану допуштеном за подизање протеста.

Ако се протест не подигне у томе року, испадају из обавезе: онај који је назначио адресу по потреби или за кога је интервенцијом меница била акцептирана, а тако исто и индосанти који за њим долазе.

Члан 60.

Ималац менице који одбије исплату интервенцијом губи регрес против оних који би том исплатом били ослобођени.

Члан 61.

Исплата интервенцијом мора се потврдити изјавом о измирењу стављеном на меници с назначењем онога за кога је плаћено. Ако се то лице не назначи, сматра се да је плаћено за трасанта.

Меница и протест, ако је подигнут, предају се интервениенту-платцу.

Члан 62.

Интервениент-платец стиче права која происходе из менице против онога за кога је платио и против оних који су овоме по меници обвезни. Али он не може меницу даље индосирати.

Индосанти који долазе после потписника за кога је плаћено ослобођени су обавезе.

Кад више интервениента понуде исплату, првенство има онај који ослобођава највише обвезника. Ако, знајући за то, интервениент поступи противно овом правилу, губи регрес против оних који би били ослобођени.

Глава IX

Умножавање и преписи

1. Умножавање

Члан 63.

Трасирана меница може се издати у два или више истоветних примерака.

Ови примерци морају бити у своме слогу означени текућим бројем, ако се то не учини, сваки примерак сматра се као посебна меница.

Сваки ималац менице у којој није назначено да је вучена само у једном примерку може тражити да му се о његовом трошку изда још један или више примерака. Тога ради треба да се обрати своме непосредном индосанту, који је дужан да га у томе погледу помогне код свога индосанта, и тако редом све до трасанта. Индосанти су дужни да понове своје индосаменте на новим примерцима.

Члан 64.

Исплата једног од меничних примерака ослобађа обавезе и по свим другим примерцима, па ма у меници и не стајало да се исплатом по једном примерку ништи вредност и осталих примерака. Трасат остаје обавезан по сваком акцептираном примерку који му не буде враћен.

Индосант који је пренео примерке на разна лица, као и сви потоњи индосанти одговорни су по свим невраћеним примерцима који носе њихов потпис.

Члан 65.

Ко пошаље један примерак на акцептирање дужан је да на осталим примерцима назначи име лица код кога се тај примерак налази. Ово лице дужно је да га преда законитом имаоцу ма ког другог примерка.

Ако оно одбије да то учини, законити ималац овог другог примерка може вршити регрес тек када протестом утврди:

- 1) да му на његово захтевање није предат примерак послат на акцептирање;
- 2) да се ни по једном другом примерку није могао добити акцепт или исплата.

2. Преписи

Члан 66.

Сваки ималац менице има право да начини од ње преписе.

Препис мора садржавати тачно преписану изворну меницу са индосаментима и свим другим одредбама које се на њој налазе. У препису се мора назначити где се завршава.

Препис се може индосирати и авалирати на исти начин и са истим дејством као и изворна меница.

Члан 67.

У препису се мора означити лице код кога се налази изворна меница. Препис у коме то није учињено нема меничноправне вредности.

Лице код кога се изворна меница налази дужно је да меницу преда законитом имаоцу преписа. Ако оно то одбије, ималац преписа може вршити регрес против оних који су индосирали или авалирали препис тек пошто утврди протестом да му на његов захтев није предата изворна меница.

Ако изворна исправа, након последњег индосамента, стављеног пре него што је начињен препис, садржи одредбу „почев одавде индосамент вреди само на препису”, или ма какву другу ознаку која то исто значи, ништав је сваки индосамент који би после тога био стављен на изворну меницу.

Глава X

Преиначење менице

Члан 68.

Ако је слог неке менице преиначен, они који су меницу потписали после тог преиначења одговарају према преиначеном слогу, а ранији потписници одговарају према првобитном слогу.

Глава XI

Протест

Члан 69.

Протест се подиже код суда који је месно надлежан за лице против кога се подиже протест.**

У суду** ради на протестима судија, а може и **овлашћено службено лице*** коме председник суда распоредом повери ту дужност.

Савезним прописима може се предвидети да се протест подиже и код предузећа ПТТ саобраћаја.***

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

**Службени лист СФРЈ, број 57/1989

***Службени лист СРЈ, број 46/1996

Члан 70.

Кад се подиже протест, протестни орган, у смислу наређења из члана 106. овог закона, подноси меницу ономе против кога се протест тражи и позива га да изврши захтевану чинидбу.

Ако се тражено лице не нађе у свом пословном локалу, кад га има, односно у стану, кад пословног локала нема, или ако се нађе, али му се захтев не може саопштити ма из којег узрока, протестни орган није дужан да понови протестни поступак.

Сматра се да је доказано да се пословни локал или стан нису могли пронаћи само онда ако је у протесту забележено да се протестни орган безуспешно распитивао о томе **код надлежног општинског органа управе***.

Ако протестни орган не би био довољно брижљив у распитивању за пословни локал или стан, протест је ипак ваљан, али се орган тиме не ослобођава одговорности за штету.

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

Члан 71.

Протест мора садржавати:

1) препис протестоване менице односно протестованог меничног преписа, као и свих изјава односно напомена на њима; ако се протест подиже по меници изданој на страном језику, онда се мора приложити и превод менице, са овером онога који протест подиже;

2) име или фирму лица по чијем се захтеву и против кога се протест подиже;

3) потврду да тражено лице није извршило чинидбу која се на основу менице од њега захтева, или да га протестни орган није могао наћи у његовом пословном локалу или стану, или, ако га је и нашао, да му из било којег узрока није могао саопштити захтев;

4) место, дан, месец, година и час кад је и локал где је предузет или безуспешно покушан протестни поступак;

5) датум протеста, број под којим је заведен у регистар протеста, службени потпис протестног органа, као и печат *.

Онај део менице или преписа који се не може прочитати, протестни орган означиће у протесту као нечитак.

Ако тражено лице образложи одбијање чинидбе или ако трасат постави захтев према члану 23. став 1. овог закона, треба и то забележити у протесту.

*Службени лист СФРЈ, број 57/1989

Члан 72.

Кад се на основу исте менице захтева више чинидби или кад се иста чинидба захтева од више лица, наместо више протеста, може се подићи само један протест.

Члан 73.

Пропуштена чинидба, због које је протест тражен, може се извршити и у руке, односно у присуству протестног органа (члан 69. овог закона). Одредба или упутство које би се томе противило нема вредности према лицу које има да изврши чинидбу.

На случају исплате меничног дуга, протестни орган потврђује ту исплату на меници и меницу предаје лицу које је извршило исплату.

Ако менични дужник исплати један део меничне своте, то ће се забележити на изворној меници и у протесту и о томе платцу издати признаницу на препису протестоване менице.

Члан 74.

Ако менични обвезник исплати меничну своту, али одбије исплату протестних трошкова ова ће се околност утврдити протестом, а сама меница предати платцу. Накнада протестних трошкова тражи се на основу овог протеста.

Члан 75.

Исправа о протесту мора се без одлагања предати имаоцу менице или лицу које је у његово име поднело меницу на протест.

Члан 76.

Протестни орган дужан је целу садржину подигнутих протеста заводити редом, по њиховом датуму и броју, у нарочити регистар.

Савезним прописом утврђује се облик и начин вођења регистра из става 1. овог члана.*

На основу протестног регистра, протестни орган издаје лицима заинтересованим по дотичној меници оверене преписе протеста уз наплату таксе.

*Службени лист СРЈ, број 46/1996

Члан 77.

Ако трасант у слогу менице не захтева да протест буде у облику јавне исправе, протест због неакцептирања или неисплате може, по пристанку имаоца менице, бити замењен писменом изјавом на меници оног лица од кога је захтевано чињење (трасат,

акцептант, домицилијат, адресат по потреби или интервениент). Изјава ових лица мора бити датирана, потписана и у протестном року унета у регистар протеста, о чему протестни орган ставља потврду на протестованој меници или алонжу.

За менице до **5.000 нових динара*** закључно, **може се*** уредбом прописати да протестни орган, место протеста по претходним прописима (члан 69. до 77. став 1. овог закона), препорученим писмом достави препис менице свима меничним дужницима, с напоменом да је меница протестована. О томе се на захтев издаје уверење које се уписује у протестном року у регистар протеста. У таквом случају отпада извештај по члану 44. овог закона.

*Службени лист СРЈ, број 46/1996

Глава XII

Застарелост

Члан 78.

Сви менично-правни захтеви против акцептанта застаревају за три године, рачунајући од доспелости.

Менично-правни захтеви имаоца менице против индосаната и против трасанта застаревају за годину дана, рачунајући од дана благовремено подигнутог протеста, а ако се у меници налази одредба „без трошкова” онда од доспелости.

Менично-правни захтеви индосанта једних против других и против трасанта застаревају за шест месеци, рачунајући од дана кад је индосант меницу искупио или од дана кад је против њега код суда поступљено.

Члан 79.

Застарелост се прекида подношењем тужбе суду. Са тужбом се изједначују: пријава меничног потраживања у стечају, остваривање менично-правних захтева у току парнице, позивање у заштиту, извештај којим тужени обавештава свог претходника да је противу њега поднесена регресна тужба *. Извештај се саопштава преко суда или непосредно

препорученим писмом, у ком се случају дан којег је писмо предато пошти узима као дан саопштења.

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

Члан 80.

Прекинута застарелост почиње поново тећи:

1) у случају подношења тужбе и у случају остваривања захтева у току парнице, од дана последње парничне радње, ако се ни у једном ни у другом случају парница не настави;

2) у случају пријаве у стечају **односно** ** ликвидацији,*** од дана свршетка стечајног поступка, а у случају кад се у стечају **односно** ** ликвидацији*** оспори пријављена тражбина, од дана оспорења;

3) у случају позивања у заштиту и извештавања о поднетој тужби, од дана кад се парница правоснажно заврши.

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

**Службени лист СРЈ, број 46/1996

Члан 81.

Ако је поверилац у току последња три месеца пре истека рока застарелости услед престанка судског рада или услед војне службе у рату или услед више силе (члан 53. овог закона) био спречен у остваривању својих меничних права, застарелост не тече док траје та спреченост. Застарелост такође не тече док траје стечај над повериочевом имовином. Кад престану ове препреке, застарелост се не може завршити пре тридесет дана, уколико би њен рок истицао пре тога времена.

Члан 82.

Ако парнично неспособно лице, ма у ком тренутку у току последња три месеца рока застарелости, нема заступника, онда се застарелост која против њега тече не може завршити пре протеча три месеца од тренутка када је то лице постало парнично способно или је добило заступника. То исто важи и за случај да заступник изгуби парничну способност или да између њега и парнично неспособног лица постоји сукоб интереса, у погледу подигнуте тужбе или тужбе која би се имала подићи.

Застарелост једног меничног потраживања које чини део неке заоставштине или које пада на терет какве заоставштине не може се завршити пре протеча шест месеци после смрти покојникове.

Члан 83.

Прекид и обустава застарелости дејствује само према ономе према коме је настао узрок за прекид односно обуставу.

Члан 84.

Узроци прекида и обуставе застарелости иностраног права дејствују у смислу овог закона само уколико одговарају узроцима наведеним у предњим члановима.

Глава XIII

Неоправдано обогаћење

Члан 85.

Трасант, акцептант и индосант, чије су се меничне обавезе угасиле услед застарелости или услед тога што су пропуштена чињења прописана ради одржавања меничног права, одговарају имаоцу менице ако су се на његову штету неоправдано обогатили. Остали менични обвезници ослобођени су ове одговорности.

Имовински захтев који се заснива на одговорности због неоправданог обогаћења може се остваривати и на основу судске одлуке о амортизацији нестале менице.

Одговорност због неоправданог обогаћења застарева за три године; у свему осталом на ову застарелост примењују се **одредбе* Закона о облигационим односима****.

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

**Службени лист СФРЈ, број 57/1989

Глава XIV

Право залогe и придржаја

Члан 86.

Када, ради обезбеђења меничног потраживања, ималац менице, на основу писмене изјаве, прими у залогу какву покретну ствар или потраживање, а дужник не испуни на време своју меничну обавезу, онда ималац менице има право да се из залогe намири, не подижући тужбу против залагача.

У ту сврху ималац менице може:

- 1) на основу менице и исправе о залагању захтевати од суда, надлежног било за њега било за залагача, продају залогe; суд наређује јавну продају не саслушавши залагача; тиме се не отклања одговорност имаоца менице за злоупотребу заложног права;
- 2) заложене меничне или друге тражбине наплатити и од добивеног новца намирити се; или заложене тражбине задржати за себе до износа свога потраживања.

Сва ова права припадају имаоцу менице и у случају кад залагач падне под стечај **односно кад се отвори поступак** ** ликвидације***.

Како о намераваној тако и о извршеној продаји или задржавању залогe ималац менице мора, по могућности без одлагања, извести дужника, као и залагача, ако је тај треће лице.

Ималац менице је дужан, ако се потпуно намирио за своје потраживање, предати залагачу, односно у његову стечајну масу, изворну меницу, као и добивени вишак. Делимично намирење мора се забележити на меници.

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

**Службени лист СРЈ, број 46/1996

Члан 87.

Стицањем права на тужбу или на регрес, ималац менице стиче и право придржаја над дужниковим новцем, покретностима и **хартујама**** од вредности, који су законитим путем дошли у његове руке или с којима може располагати. Но, право придржаја над поменутиим предметима не може се вршити ако су дужник или треће лице, приликом уручења или пре тога, ставили до знања имаоцу менице да се предмети дају у нарочиту сврху.

Ималац менице може се послужити правом придржаја и пре него што му је тражбина доспела ако је дужник пао под стечај **односно кад се отвори поступак*** **** ликвидације*** или ако је извршење новчаног дуга из његове имовине остало безуспешно, или ако је дужник трговац који је обуставио своја плаћања. У овим случајевима ни стављање до знања да се предмети дају у нарочиту сврху не искључује вршење права придржаја ако су дотични предмети дошли у руке имаоца менице или у његову власт располагања пре него што су наступиле наведене околности или пре него што је он за њих сазнао.

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

** Службени лист СРЈ, број 46/1996

Члан 88.

Ималац менице мора по могућности без одлагања извести дужника о вршењу права придржаја.

Уколико се странке друкчије не споразумеју, право придржаја имаоца менице престаје ако се његово потраживање довољно обезбеди депозитом у новцу или у папирима од вредности.

Члан 89.

Право придржаја има исто дјество као и право залогe по члану 86. овог закона. Ималац менице, по писменом пристанку дужника или на основу правоснажне пресуде суда надлежног било за придржника било за дужника којом је признато право придржаја, може:

- 1) придржани готов новац употребити на измирење свога потраживања;
- 2) са придржаним другим предметима поступити у смислу члана 86. овог закона.

Глава XV

Амортизација менице

Члан 90.

Онај коме је нестала меница може надлежном суду место плаћања предложити да је амортизује.

У предлогу се мора изнети главна садржина нестале менице и учинити вероватним да је предлагач ту меницу имао или да му на основу ове припада неко право.

Ако суд нађе да су поднети подаци довољни, издаће оглас, у коме ће изложити главну садржину нестале менице, с позивом да је онај код кога се налази покаже суду у року од 60 дана, јер ће је иначе суд, по протеку овога рока, огласити за поништену.

Овај оглас објавиће се једанпут у „Службеном листу* СРЈ**”.

Ако је дан плаћања већ доспео, рок за показивање тече од дана огласа, а ако дан плаћања долази тек доцније, онда од протекла овог дана. Ако меници по виђењу или на одређено време по виђењу рок за подношење није протекло, онда рок за показивање нестале менице тече од последњег дана рока одређеног за подношење на виђење.

О овоме огласу суд ће извести предлагача и сва у меници именована лица.

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

**Службени лист СРЈ, број 46/1996

Члан 91.

Предлагач амортизације мора, да би одржао регрес против трасанта неакцептиране менице, као и против трасанта који је забранио подношење менице на акцептирање, у току рока одређеног за подизање протеста због неакцептирања или неисплате и у месту за то одређеном, подићи протест, подносећи главну садржину нестале менице. Протест замењује подношење менице на акцептирање или на исплату и подизање односних протеста. Накнада трошкова за тај протест не може се тражити.

На основу судске одлуке којом се наређује поступак за амортизацију, предлагач може, ако друкчије није уговорио, после доспелости нестале менице, тражити да акцептант, а у случају предњег става трасант, положи меничну своту надлежном органу власти сходно наређењу члана 41. овог закона. Таквом тражењу нема места ако онај од кога се тражи полагање меничне своте докаже да предлагач није имао право да тражи амортизацију.

Члан 92.

Ако се меница у току рока, одређеног у огласу, не поднесе, онда суд оглашава несталу меницу за амортизовану и о томе извештава акцептанта односно трасанта неакцептиране менице или трасанта који је забранио подношење менице на акцептирање, стављајући му до знања да меничну своту може исплатити предлагачу амортизације. Суд ће о амортизовању менице известити предлагача као и сва у меници именована лица.

На основу амортизоване менице не могу се остваривати никаква менична права.

На основу одлуке о амортизацији предлагач може против акцептанта, а у случају става 1. члана 91. овог закона против трасанта остварити своја менична права као да има неамортизовану меницу. Али ти менични дужници неће бити обвезни да изврше исплату ако докажу да је предлагач неправно добио одлуку о амортизацији.

Члан 93.

Ако се у року који је огласом одређен појави онај код кога се налази меница за коју је амортизација тражена, суд ће, пошто је меница показана предлагачу и пошто саслуша заинтересована лица, обуставити даљи поступак.

Глава XVI

Сукоби закона

Члан 94.

Способност лица да се менично обвеже одређује закон његове земље. Ако тај закон упућује на закон које друге земље, онда се примењује закон те друге земље.

Лице које би према закону означеном у предњем ставу било менично-правно неспособно, ипак је пуноважно обвезано, ако је потпис дало на подручју земље по чијем би законима имало менично-правну способност.

Члан 95.

Облик примања меничних обавеза одређује закон земље на чијем су подручју те обавезе примљене.

Изузетно од тога:

1) ако примљене меничне обавезе нису пуноважне према прописима предњег става, али одговарају закону земље где је нека доцнија обавеза примљена, онда околност да су раније обавезе у погледу облика неправилне не одузима поноважност тим доцнијим обавезама;

2) меничне обавезе између наших држављана примљене у иностранству, ако одговарају прописима овога закона, пуноважне су, мада не одговарају закону места где су настале.

Члан 96.

Облик и рокове протеста, као и облик осталих чињења потребних за вршење или за одржавање меничних права, одређује закон земље на чијем се подручју мора подићи протест или извршити чињење.

Члан 97.

Дејство обавеза акцептанта трасиране менице и издаваоца сопствене менице одређује закон који важи у месту где су ове исправе плативе.

Дејство које производе обавезе осталих меничних дужника одређује закон земље на чијем су подручју дати потписи којима су те обавезе примљене.

Члан 98.

Рокове за остваривање регресних захтева одређује, у погледу свих меничних потписника, закон места у коме је меница издата.

Исто тако закон места издања исправе одређује да ли ималац менице стиче тражбину која је дала повода издању исправе.

Члан 99.

Питање, да ли се акцепт може ограничити на један део своте и да ли је ималац менице дужан или не да прими делимичну исплату, решава се према закону земље где је трасирана меница платива.

По истом закону расправља се и питање делимичне исплате сопствене менице.

Члан 100.

Закон земље где је меница платива одређује мере које се имају предузимати у случају губитка или крађе менице.

Глава XVII

Општа наређења

Члан 101.

Менично се може обвезивати свако лице које се, према **прописима грађанског или трговинског законодавства***, може уговором обвезивати.

*Службени лист СФРЈ, број 54/1970

Члан 102.

Неписмено лице или лице које не може писати менично се обвезује када на меници или алонжу стави рукознак који суд овери. Штамбиљ, мухур и потпис јеврејским писменима сматрају се као рукознак.

Менична обвеза може се примити за неписмено лице само на основу пуномоћја које је оно издало и суд оверио. Овим се не мењају законске одредбе о потписивању под трговачком фирмом.

У судску оверу **службено лице*** мора ставити: да лично или преко приведених сведока познаје лице које хоће да се менично обвезе или да изда пуномоћје, затим да је поменутом лицу прочитана изјава којом се менично обвезује или којом даје пуномоћство и да је оно потврдило да то одговара његовој вољи. Овера мора имати службени број, печат и потпис **службеног лица***.

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

Члан 103.

Потпис слепих лица на меници вреди само онда када га суд овери на начин прописан у предходном члану. То исто важи и за пуномоћје издато ради меничног задужења.

Члан 104.

Ако меница доспева на * празник, њена се исплата може захтевати тек следећег радног дана. Тако исто и сва друга чињења која се тичу менице, нарочито подношење на акцептирање и протест, могу се предузети само радним даном.

Кад се које од тих чињења мора да изврши у извесном року чији је последњи дан * празник, тада се тај рок продужава до првог радног дана који долази одмах по протеку рока. Празнични дани у току рока убрајају се при израчунавању рока.

Под празником, у смислу овог закона, подразумевају се недеља и државни празник установљен савезним или републичким законом.*

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

Члан 105.

Ни у законске рокове ни у рокове одређене у меници не убраја се дан од кога они полазе.

Никакви дани почека, ни законски ни судски, нису допуштени.

Члан 106.

Подношење меница на акцептирање или на исплату и сва друга чињења која се по овом закону имају предузимати ради вршења или одржавања меничних права, морају се предузети у пословном локалу и у време одређено као пословно **од надлежног органа***. Ако се локал не може пронаћи или ако се из менице не види да тражено лице има пословни локал, онда се мора тражити у стану.

У случају члана 26. став 2. овог закона меница се подноси на исплату у локалу или код лица које је трасатзначио.

Чињење се може обавити и ван локала, стана или пословног времена, ако на то пристане лице према коме се врши.

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

ДРУГИ ДЕО

Сопствена меница

Члан 107.

Сопствена меница садржи:

- 1) означање да је меница, унето у сам слог исправе на језику на коме је она састављена;
- 2) безусловно обећање да ће се одређена свота новца платити;
- 3) означање доспелости;
- 4) место где се плаћање треба да изврши;
- 5) име онога коме се или по чијој се наредби мора платити;
- 6) означање дана и места где је сопствена меница издата;
- 7) потпис онога који меницу издаје (издавалац).

Члан 108.

Исправа у којој не би било ма којег од састојака побројаних у претходном члану не вреди као сопствена меница, осим у случајевима који су одређени у следећим ставовима.

Сопствена меница, у којој није означена доспелост, сматра се као меница по виђењу.

Ако није нарочито одређено, важи као место плаћања, уједно и као место издавачевог пребивања, оно место које је назначено као место издања менице.

Сопствена меница, у којој није назначено место издања, сматра се да је издата у месту које је означено поред издавачевог имена.

Члан 109.

На сопствену меницу, уколико нису у супротности са њеном природом, примењују се следећи прописи овог закона о трасираној меници:

- о индосаменту (чл. 10-19);

- о доспелости (чл. 32-36);
- о плаћању (чл. 37-41);
- о регресу због неисплате (чл. 42-49, 51-53);
- о интервенцији (чл. 54, 58-62);
- о преписима (чл. 66. и 67);
- о преиначењу менице (члан 68);
- о протесту (чл. 69-77);
- о застарелости (чл. 78-84);
- о неоправданом обогаћењу, праву залогe и придржаја (чл. 85-89);
- о амортизацији (чл. 90-93);
- о сукобу закона (чл. 94-100);
- општа наређења (чл. 101-106).

На сопствену меницу исто тако примењују се прописи о меници плативој код трећег лица или у месту различитом од трасатовог пребивалишта (чл. 4. и 26); о одређивању камате (члан 5), о разликама у назначењима своте која се има платити (члан 6), о пуноважности потписа стављеног на меници која садржи потписе поменуте у члану 7, о пуноважности потписа лица које ради без овлашћења или које прекорачи своја овлашћења (члан 8), као и о накнадном испуњавању (члан 16. ст. 2).

На сопствену меницу примењују се и прописи о авалу (чл. 29-31). Услучају предвиђеном у члану 30. последњи став, ако се у авалу не назначи за кога је дат, важи да је дат за издаваоца сопствене менице.

Члан 110.

Издавалац сопствене менице одговара онако како одговара акцептант трасиране менице.

Сопствене менице плативе на одређено време по виђењу морају се поднети на виђење издаваоцу у роковима одређеним у члану 22. овог закона. Издавалац потврђује виђење датираним потписом на самој меници, а рок по виђењу тече од датума виђења. Ако

издавалац одбије да потврди виђење, то одбијање мора се установити протестом (члан 24. овог закона), од чијег датума тече рок по виђењу.

ТРЕЋИ ДЕО

Прелазне и завршне одредбе

Члан 111.

За спорове који се покрећу на основу тужбе имаоца менице против њених потписника надлежан је и суд на чијем се подручју налази место плаћања.

Члан 112.

Ако је * на основу пресуде односно платног налога издатог по једној меници против извесних меничних потписника неки од њих извршио наложено плаћање (искупио меницу), онда је та исправа, пресуда, односно платни налог по коме је осуђени потписник поступио, заједно са потврдом и рачуном на ком је потврђена исплата, као и протестом ако га је требало подићи, довољан извршни наслов за остваривање његових регресних права против њему одговорних меничних дужника који су обухваћени том истом исправом, пресудом, односно платним налогом.

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

Члан 113.

Изузетно од члана 2. Закона о неважности правних прописа донетих пре 6. априла 1941. године („Службени лист ФНРЈ”, број 86, од 25. октобра 1946. године), за менице издате пре ступања на снагу овог закона вреде прописи Меничног закона од 29. новембра 1928. године.

Исто се тако по том закону пресуђује облик и дејство меничних изјава које су, после ступања на снагу овог закона, дате на меницама пре тога издатим. Ово вреди и за чињења потребна за одржавање и остваривање меничних права.

Члан 114.

Брисан је ранији став 1. (види члан 19. Закона – 16/1965-746).

Савезна влада**, према озбиљности прилика, а у вези са чланом 53. овог закона, доноси прописе о одговарајућој заштити за регресне меничне дужнике одлагањем рокова за исплату меница и сл., кад год инострана држава изда прописе којима се спречава вршење или одржавање права из тих меница.*

Функционер који руководи савезним органом управе надлежним за послове финансија** одредиће које се установе имају сматрати обрачунским заводима у смислу члана 37. овог закона, као и куртажу из члана 51. став 2. овог закона.

*Службени лист СФРЈ, број 16/1965

** Службени лист СРЈ, број 46/1996

Члан 115.

Овај закон ступа на снагу даном објављивања у „Службеном листу ФНРЈ”.